

Els inicis fulgurants de Baltasar Porcel

OSCAR PIPKIN

PERE ANTONI PONS

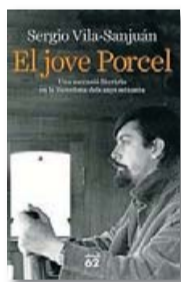
Sergio Vila-Sanjuán (Barcelona, 1957) ha estudiat a fons els inicis de la carrera literària de Baltasar Porcel (Andratx,

1937 - Barcelona, 2009) i els ha reconstruït i explicat amb sagacitat, vivor i claredat periodístics a *El jove Porcel. Una ascensió literària a la Barcelona dels anys seixanta*. El llibre és una barreja de biografia de joventut, de crònica d'una època convulsa plena de canvis inaugurals i d'anàlisi de l'obra i el pensament de l'autor de *Cavalls cap a la fosca*.

Només per tota la informació que recull i ordena -Vila-Sanjuán va tractar Porcel, n'ha escorcollat l'arxiu personal i ha entrevistat molta gent que el va conèixer de prop-, ja es pot considerar un llibre molt meritori. Més i tot: tenint en compte la relativament escassa bibliografia

que hi ha sobre el tema, és un llibre ineludible per a qui vulgui conèixer la figura -agressivament aventurera, contradictòria, metamòrfica, radiant però tèrbola- i l'obra -versàtil, prolífica, controvertida- de Porcel. "Treballador incansable, sedueix i irrita", resumeix Vila-Sanjuán. La capacitat de seduir i d'irritar, Porcel va conservar-la fins al final dels seus dies, per a bé i per a mal.

Porcel es veia i es projectava a ell mateix com un personatge de novel·la francesa del XIX. Vila-Sanjuán ho sap i el compara amb el Rastignac d'Honoré de Balzac, el noi et de províncies electritzat per l'ambició que arriba a París per mirar de fer-se un lloc en la societat parisenca. L'ambició prioritària de Porcel, però, no era acumular prestigi social ni fer fortuna, sinó ser un gran escriptor: en aquest sentit, va ser més un Chateaubriand que un Rastignac.

EL JOVE PORCEL
SERGIO VILA-SANJUÁN
EDICIONS 62 / DESTINO
TRADUCCIÓ DE RICARD VELA
304 PÀG. / 21 €

La veritat és que la vida de Porcel, en especial els seus inicis, té tots els ingredients per a una biografia canònicament novel·lesca. Fill d'una humil família de poble, sent des de molt aviat una passió literària imparabile, que el porta a escriure contes, novel·les i obres de teatre que criden l'atenció d'escriptors consagrats i poderosos com Villalonga i Cela. S'enamora d'una dona casada, onze anys més gran que ell -la també escriptora Concha Alós-, i hi estableix una encesa i perillosa relació adúltera. Arriba a Barcelona el 1960 i de seguida és acollit pels protagonistes de la represa del catalanisme cultural. En poc temps es guanya l'admiració i la confiança de figures tan dispars com Josep Pla, José Manuel Lara i Jordi Pujol. Es fa un nom com a periodista entrevistant grans tòtems de la cultura catalana per a *Serra d'Or*, fent perfils de figures rellevants del món cultural i sociopolític d'àmbit estatal per a *Destino* i escrivint articles i reportatges per a *La Vanguardia*. I, cap a finals dels 60 i principis dels 70, es llança al gran món: el conflicte àrabo-israelià, l'efervescència contracultural californiana, la Xina maoista... Abans dels trenta-cinc, Porcel havia escrit i havia viscut més del que molts escriuen i viuen en tota la vida.

Tot i que el llibre conté algun lapsus flagrant -el poema *La relíquia* de Joan Alcover és atribuït al lingüista Antoni Maria Alcover!-, el rigor preval. Formalment, hauria estat més pertinent una articulació dels materials -reconstrucció dels fets, declaracions dels testimonis, reproducció d'articles i cartes de Porcel- més narrativa. Vila-Sanjuán ha optat pel format i el to propis d'un reportatge periodístic extens, cosa que desentona una mica amb la salvatgia enèrgica del protagonista.

Sigui com sigui, *El jove Porcel* és una aproximació molt útil a un escriptor que, tant per l'obra com per la personalitat i la peripècia vital, mereixeria una biografia voluminosa i completa. ♦♦

OBRO FIL

MARINA ESPASA

'El Club Victòria'

L'editorial Viena és una editorial de les que no fan soroll però que fa anys que va constituint un catàleg ple de perles: tota la *Recherche* de Marcel Proust traduïda per Josep Maria Pinto, tots els relats de Sherlock Holmes traduïts per Xavier Zambrano, i autors singulars com Sherwood Anderson, Daphne du Maurier, Boris Vian, Kawabata i Tanizaki. Aquest 2021 farà trenta anys que publica clàssics contemporanis en català, llibres d'actualitat, bona literatura infantil i juvenil, narrativa catalana, antologies de poesia, llibres de cuina, salut, empresa, fotografia...: és com si fossin, ells sols, un petit gran grup editorial, amb una vintena de col·leccions diferents.

Doncs si no en tenien prou amb la setantena de títols a l'any que publiquen, s'han empescat una nova col·lecció, *El Club Victòria*, de novel·les angleses del XIX mai traduïdes o introbables en català, per tornar a posar en circulació una sèrie de títols que ens eixamplen el cor, segurament perquè els vam llegir quan érem joves, o perquè estan escrits en un estat de joventut que és el que voldríem sempre: Austen, Brontë, Gaskell, George Eliot, etcètera. Senyores que, a banda de prendre el te i menjar entrepans de cogombrets, van atrevir-se a sortir de la cotilla que imposava la reina Victòria i que ofegava els seus desitjos, aspiracions vitals i intel·lectuals només perquè havien nascut dones. No és estrany que, en plena quarta (o cinquena?) onada del feminisme es recuperin aquesta mena de títols, perquè contenen la llavor del que ha passat més tard.

La col·lecció s'inaugura amb *Una habitació amb vistes*, d'E.M. Forster, i *Seny i sentiment*, de Jane Austen, de qui esperem que tradueixin més títols: volem llegir com la sacrificada mare de cinc filles Mrs. Bennet d'*Orgull i prejudici* crida en català "*Nobody can tell what I suffer!*" Posem una espelmeta en algun altar perquè també ens portin la gran Edith Wharton: és imperdonable que no puguem trobar una bona traducció de la meravella que és *L'edat de la innocència*. Wharton defensava que "Llegir no és una virtut, però llegir bé és un art". Parafrasejant-la, podríem dir que editar no és una virtut, però editar bé és un art. Llargua vida a *El Club Victòria!* ♦♦

L'APARADOR

ARA

NO-FICCIO

¿Cloacas? Sí, claro
GONZALO BOYE
Roca Editorial

Gonzalo Boye ha dedicat diversos llibres a la seva implicació amb alguns dels protagonistes clau del procés d'independència, com ara *Y ahí lo dejo* i *Así están las cosas*. A *¿Cloacas? Sí, claro*, l'advocat se centra en la crònica del que ha passat al llarg del 2020 i la defensa dels polítics exiliats.

BIOGRAFIA

Des del país dels blancs
OUSMAN UMAR
Rosa dels Vents

El 2019 Ousman Umar va narrar el seu periple vital des que va deixar el seu poble natal a Ghana per anar cap a la capital, on va començar un llarg i accidentat viatge cap a Europa. *Des del país dels blancs*, segona part de la seva biografia, aborda les dificultats i complicacions de la seva nova vida a Barcelona.

INFANTIL

Bessones
MARIA PALET
Edebé

Pensat per a nens i nenes a partir de 3 anys, *Bessones*, de Maria Palet, explica què significa haver nascut al mateix temps que una altra persona amb qui t'assembles físicament i amb qui comparteixes també moltes altres coses: les joguines, la roba, els amics i fins i tot el pastís d'aniversari.